

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE 2019

2 octobre 2019

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 6 mars 2007
modifiant la loi du 27 février 1987
relative aux allocations
aux personnes handicapées
en vue de permettre
l'octroi automatique
d'allocations**

(déposée par Mmes Nahima Lanjri
et Nawal Farih)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

BUITENGEWONE ZITTING 2019

2 oktober 2019

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van wet van
6 maart 2007 tot wijziging van de wet
van 27 februari 1987 betreffende de
tegemoetkomingen aan personen met
een handicap, teneinde de automatische
toekenning van tegemoetkomingen mogelijk
te maken**

(ingediend door de dames Nahima Lanjri
en Nawal Farih)

RÉSUMÉ

Cette proposition de loi règle l'entrée en vigueur d'une modification législative permettant l'octroi automatique d'allocations aux personnes handicapées. Grâce à l'examen d'office, ces allocataires sont dispensés de la fastidieuse procédure de demande. De même, de nouvelles données, pouvant donner lieu à une réduction du montant de l'allocation, sont recueillies, autant que faire se peut, par les services mêmes.

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel regelt de inwerkingtreding van een wetwijziging die het mogelijk maakt tegemoetkomingen aan personen met een handicap automatisch toe te kennen. Dankzij ambtshalve onderzoek vervalt voor deze rechthebbenden de bestaande omslachtige aanvraagprocedure. Ook worden nieuwe gegevens, die aanleiding kunnen geven tot een vermindering van het bedrag van de tegemoetkoming, in de mate van het mogelijke door de diensten zelf opgehaald.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkorting bij de numering van de publicaties:</i>	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigegekleurig papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition reprend, en l'adaptant, le texte de la proposition DOC 54 1044/001.

Actuellement, l'allocation de remplacement de revenus et l'allocation d'intégration nécessitent, par définition, l'introduction d'une demande, ainsi que le prévoit l'article 8 de la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux personnes handicapées, remplacé par la loi du 24 décembre 2002.

La procédure de demande actuelle se déroule comme suit:

La personne handicapée remplit une demande en ligne (au besoin, avec l'aide du CPAS, de la commune, du SPF ou de la mutualité) et mentionne le nom de son médecin traitant. Cette demande, qui contient à la fois des données administratives et une autoévaluation de l'autonomie de la personne handicapée, est envoyée par voie électronique au SPF.

Pour obtenir les données médicales de la personne handicapée, le SPF prend contact avec le médecin traitant. Celui-ci est invité, par courrier électronique ou par voie postale, à fournir des informations au SPF. Le médecin inscrit les informations du dossier médical global de son patient dans le formulaire électronique du SPF ou envoie les documents nécessaires par la poste. Afin d'être certain que le médecin fournit les données au SPF, ce dernier prend aussi simultanément contact par voie postale avec la personne handicapée pour la prier d'informer son médecin de la demande afin que celui-ci puisse fournir les données nécessaires.

Le SPF vérifie que la personne handicapée répond aux conditions requises pour l'obtention d'une allocation sur la base des données médicales et des données administratives. Cette évaluation peut être réalisée à l'aide des documents papier, mais, dans certains cas, le médecin évaluateur invitera la personne handicapée à se présenter pour un examen.

La décision prise est enregistrée dans le dossier de la personne handicapée. Celle-ci est ensuite informée par lettre de la décision. Le SPF informe lui-même les instances qui allouent un avantage social ou fiscal découlant de la décision.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel neemt, met een aantal aanpassingen, de tekst over van voorstel DOC 54 1044/001.

De inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming vereisen momenteel per definitie een aanvraag. Dit wordt bepaald in artikel 8 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, vervangen bij de wet van 24 december 2002.

De huidige aanvraagprocedure verloopt als volgt:

De persoon met een handicap vult online een aanvraag in (indien nodig met hulp van het OCMW, de gemeente, de FOD of het ziekenfonds) en vermeldt de naam van zijn/haar behandelend arts. Deze aanvraag die zowel administratieve gegevens als een zelfevaluatie van de zelfredzaamheid van de persoon met een handicap bevat, wordt elektronisch verstuurd aan de FOD.

Om de medische informatie van de persoon met een handicap te ontvangen, neemt de FOD contact op met de behandelend arts. Hij ontvangt een vraag in zijn mailbox of via de post om inlichtingen aan de FOD te bezorgen. De arts voegt de informatie uit het globaal medisch dossier van zijn/haar patiënt toe in het elektronisch formulier van de FOD of stuurt de nodige documenten op per post. Om zeker te zijn dat de arts de gegevens bezorgt aan de FOD neemt de FOD op hetzelfde moment ook via de post contact op met de persoon met een handicap met de vraag om zijn/haar arts op de hoogte brengen van de aanvraag zodat hij/zij de nodige gegevens kan aanleveren.

De FOD gaat na of de persoon met een handicap voldoet aan de voorwaarden voor een tegemoetkoming op basis van de medische gegevens en de administratieve gegevens. Deze evaluatie kan gebeuren aan de hand van de papieren stukken, maar in sommige gevallen wordt de evaluerende arts de persoon met een handicap uit voor een onderzoek.

De genomen beslissing wordt geregistreerd in het dossier van de persoon met een handicap. Nadien wordt de persoon met een handicap via een brief op de hoogte gebracht over de beslissing. De FOD licht zelf de instanties in die een sociaal of fiscaal voordeel toekennen die voortvloeien uit de beslissing.

Il est clair que, pour certaines personnes handicapées, il n'est pas évident de suivre cette procédure. Dans le cadre de la lutte contre la pauvreté, il est important de procéder, là où c'est possible, à un octroi automatique de droits.

Le 30 mars 2007, la Belgique a signé la Convention relative aux droits des personnes handicapées. Cette convention a été ratifiée le 2 juillet 2009 et est entrée en vigueur le 1er août 2009. L'article 28 de ce texte attire l'attention sur le fait que les personnes handicapées ont droit à un niveau de vie adéquat et à une protection sociale. Le deuxième point de cet article dispose:

“2. les États Parties reconnaissent le droit des personnes handicapées à la protection sociale et à la jouissance de ce droit sans discrimination fondée sur le handicap et prennent des mesures appropriées pour protéger et promouvoir l'exercice de ce droit, y compris des mesures destinées à:

a. assurer aux personnes handicapées l'égalité d'accès aux services d'eau salubre et leur assurer l'accès à des services, appareils et accessoires et autres aides répondant aux besoins créés par leur handicap qui soient appropriés et abordables;

b. assurer aux personnes handicapées, en particulier aux femmes et aux filles et aux personnes âgées, l'accès aux programmes de protection sociale et aux programmes de réduction de la pauvreté;

c. assurer aux personnes handicapées et à leurs familles, lorsque celles-ci vivent dans la pauvreté, l'accès à l'aide publique pour couvrir les frais liés au handicap, notamment les frais permettant d'assurer adéquatement une formation, un soutien psychologique, une aide financière ou une prise en charge de répit.”

Dans la prolongation de l'engagement qu'elle a contracté dans le cadre de cette Convention, la Belgique doit veiller à rendre l'aide financière aux personnes handicapées aussi accessible que possible.

L'octroi automatique de droits est du reste capital pour lutter efficacement contre la pauvreté des personnes handicapées. L'étude HANDILAB “Effectiviteit van de inkomensvervangende en integratietegemoetkomingen” réalisée en 2012 par la KULeuven auprès de personnes bénéficiant d'une allocation de remplacement de revenus ou d'une allocation d'intégration a fourni les résultats suivants quant aux difficultés éprouvées par les personnes interrogées à boucler leur budget: très difficile: 22,1 % des personnes interrogées; difficile: 24,7 % et

Het mag duidelijk zijn dat het niet vanzelfsprekend is voor bepaalde personen met een handicap om deze complexe procedure te doorlopen. In het kader van de armoedebestrijding is het van belang om waar mogelijk tot een automatische toekenning van rechten over te gaan.

Op 30 maart 2007 ondertekende België het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Dit verdrag werd geratificeerd op 2 juli 2009 en trad in werking op 1 augustus 2009. In artikel 28 van deze tekst wordt de aandacht gevestigd op het feit dat personen met een handicap een behoorlijke levensstandaard en sociale bescherming moeten genieten. In het tweede punt van artikel 28 lezen we het volgende:

“2. de Staten die Partij zijn erkennen het recht van personen met een handicap op sociale bescherming en op het genot van dat recht zonder discriminatie op grond van handicap, en nemen passende maatregelen om de verwezenlijking van dat recht te waarborgen en te stimuleren, met inbegrip van maatregelen om:

a. de gelijke toegang voor personen met een handicap tot voorzieningen op het gebied van zuiver water te waarborgen, alsmede toegang te waarborgen tot passende en betaalbare diensten, instrumenten en andere vormen van ondersteuning voor aan de handicap gerelateerde behoeften;

b. de toegang voor personen met een handicap, in het bijzonder voor vrouwen, meisjes en ouderen, tot programma's voor sociale bescherming en het terugdringen van de armoede te waarborgen;

c. voor personen met een handicap en hun gezinnen die in armoede leven de toegang tot hulp van de overheid te waarborgen, voor aan de handicap gerelateerde kosten, met inbegrip van adequate training, advisering, financiële hulp en mantelzorgondersteunende zorg.”

Het ligt in de lijn van het Belgische engagement in dit verdrag om de financiële hulp voor personen met een handicap zo toegankelijk mogelijk te maken.

Een automatische toekenning van rechten blijkt in functie van de armoedebestrijding bij personen met een handicap bovendien geen overbodige luxe. Het HANDILAB-onderzoek “Effectiviteit van de inkomensvervangende en integratietegemoetkomingen” van de KULeuven in 2012 leert ons dat 22,1 % van de respondenten (mensen met een inkomensvervangende tegemoetkoming of een integratietegemoetkoming) naar eigen zeggen zeer moeilijk rondkomen. Nog eens 24,7 % zegt moeilijk rond te komen en 25 % eerder

plutôt difficile: 25 %. On constate par ailleurs que 39,3 % de ces personnes courent un risque objectif de sombrer dans la pauvreté. Elles disposent de moins de 60 % du revenu national net médian équivalent.

Par le passé, il a déjà été tenté d'automatiser davantage l'attribution des allocations aux personnes handicapées. L'article 8 de la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux personnes handicapées a été modifié par l'article 2 de la loi du 6 mars 2007 (*Moniteur belge* du 23 mars 2007). Cette loi prévoit que le Roi doit fixer sa date d'entrée en vigueur (art. 4). Jusqu'à présent, cette date n'a pas encore été fixée. Cette modification prévoit que, lorsque la personne résidant en Belgique perd le droit aux allocations familiales majorées pour les enfants présentant une affection parce qu'elle a atteint la limite d'âge prévue par la réglementation, ses droits aux allocations visées à l'article 1er sont examinés d'office avec effet au premier jour du mois qui suit celui au cours duquel cette limite d'âge est atteinte. Le Roi déterminerait également les cas dans lesquels les allocations visées à l'article 1er, seraient examinées d'office.

À ce jour, il n'a pas encore été procédé à la mise en œuvre de l'examen d'office de l'attribution des allocations aux enfants bénéficiant d'allocations familiales majorées qui ont atteint la limite d'âge prévue. Or, la mise en œuvre de cette disposition réduirait le travail administratif pour cette catégorie spécifique de personnes handicapées. Nous plaidons, dans la présente proposition, en faveur de l'entrée en vigueur effective de la loi du 6 mars 2007 car nous sommes convaincus que, douze ans après la publication de la loi du 6 mars 2007, il est urgent d'améliorer l'accessibilité des allocations destinées aux personnes handicapées. Cette entrée en vigueur devrait intervenir au plus tard le 1er janvier 2021, ce qui laisse un délai suffisant pour la préparation technique. Si tout est prêt avant cette date, le Roi peut avancer l'entrée en vigueur de la loi.

moeilijk. Daarnaast stellen we vast dat 39,3 % van deze mensen een objectief armoederisico lopen. Deze mensen beschikken over minder dan 60 % van het mediaan nationaal equivalent netto-inkomen.

In het verleden werden al pogingen ondernomen om stappen te zetten richting meer automatische toekenningen van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap. Artikel 8 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap wordt gewijzigd bij art. 2 van de wet van 6 maart 2007 (*B.S.*, 23 maart 2007), met ingang van een door de Koning te bepalen datum (art. 4). Deze datum werd tot op heden nog steeds niet bepaald. Deze wijziging zou inhouden dat, wanneer een persoon die in België woont het recht op verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een aandoening verliest omdat hij de leeftijdsgrens bepaald in de reglementering bereikt heeft, zijn rechten op de tegemoetkomingen voor personen met een handicap ambtshalve onderzocht zouden worden en uitwerking zouden krijgen op de eerste dag van de maand volgend op die in de loop waarvan deze leeftijdsgrens wordt bereikt. De Koning zou ook de andere gevallen waarin de tegemoetkomingen ambtshalve moet worden onderzocht bepalen.

Tot op heden werd nog steeds geen uitvoering gegeven aan het ambtshalve onderzoek van de toekenning van de tegemoetkomingen aan kinderen met een verhoogde kinderbijslag die de leeftijdsgrens bereiken. Een invoering van deze bepaling zou nochtans leiden tot verminderde administratie voor deze specifieke groep van mensen met een beperking. Omdat wij van mening zijn dat het twaalf jaar na datum van de wet van 6 maart 2007 dringend tijd is om werk te maken van een grotere toegankelijkheid van de tegemoetkomingen voor personen met een handicap, pleiten wij er met dit voorstel voor om ook effectief tot een uitvoering van de wet van 6 maart 2007 over te gaan en dit uiterlijk op 1 januari 2021. Daarmee wordt in voldoende tijd voorzien voor de technische voorbereiding. Indien deze vroeger afgerond wordt kan de Koning de wet al vroeger in werking laten treden.

Nahima LANJRI (CD&V)
Nawal FARIH (CD&V)

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

L'article 4 de la loi du 6 mars 2007 modifiant la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux personnes handicapées est remplacé par ce qui suit:

“La présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi et au plus tard le 1er janvier 2021.”.

5 août 2019

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 4 van de wet van 6 maart 2007 tot wijziging van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap wordt vervangen als volgt:

“Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 2021.”.

5 augustus 2019

Nahima LANJRI (CD&V)
Nawal FARIH (CD&V)